

שפת אמת לפרשת וארא

שפת אמת ספר שמות - פרשת וארא - שנת [תרל"ד]

במדרש מי זה מלך הכבוד כו' מלך ב"ו אין רוכבין על סוסו כו'. פי' כי מי שיש לו כבוד מאנשים אינו מלך הכבוד כי אין הכבוד רק מאנשים המכבדין אותו ונמצא נצרך להאנשים ובלעדן אין לו כבוד. אבל הקב"ה שנותן כבוד לכל מי שרוצה נק' מלך הכבוד שהכבוד שלו לתת למי שחפץ:

והוצאתי והצלתי ולקחתי כו' וידעתם כי אני ה' המוציא כו'. ראינו כי כל הרצון בגאולת מצרים ה' לידע שהש"י הוציאנו משם ולכן צריכין לזכור תמיד יצ"מ. והאמת כי בכל עת יש מצרים לכל איש ישראל. לכן מזכירין בכל יום יצ"מ. וכפי מה שיודעין וזוכרין שהש"י הוציאנו. א"צ להיות בפועל תוך המיצר. כי כשאדם שוכח ומתגאה לומר כחי ועוצם ידי כו'. אז צריכין להביאו במיצר. ושיראה כי הכל מהש"י. ויצ"מ ה' הכנה לדורות כמ"ש בגמ' המוציא כולל להבא. ומעיקרא משמע כו'. פי' שיצ"מ ה' לדורות. וכפי מה שהאדם זוכר ביצ"מ. כן מתעורר אצלו יצ"מ בכל זמן. ועיקר גלות מצרים הוא שאין השכל והדעת של האדם מתפשט כראוי בכל מעשיו כמ"ש בספרים. והש"י צוה להגיד זה לבנ"י במצרים כי היו צועקים מעבודה קשה בפועל. ואח"כ ששמעו ממרע"ה כי אחר הגאולה יחול עליהם ש"ש. ולקחתי כו' והייתי לכם לאלקים. וגבר אצלם צער זה שע"י שיעבוד מצרים אין יכולין להתקרב להש"י לקבל עול מלכותו. ודאגו ע"ז. והי' זה הכנה לגאולה. והוא ללמוד גם לנו ע"ז שמצפין לגאולה כדי להיות עבדי הש"י שיחול עלינו שמו ית' עי"ז נזכה לגאולה במהרה בימינו אמן

שפת אמת ספר שמות - פרשת וארא - שנת [תרל"ח]

בפסוק והוצאתי כו' מתחת סבלות כו' והצלתי אתכם מעבודתם. ביאור הענין ב' חלוקות הללו. סבלות פרש"י טורח משא מצרים. כי הנה ידוע שכל עסק עשיות אדם בשום דבר גשמי. נדבק בנפשו קצת הרגש ממעשים אלו. והמעט רשימה שנדבק בעצמות האדם. בע"כ צריך הוא לתקנו. וע"ז נא' כחמור למשא. שבוודאי צריך אדם לתקן החומריות בכח נשמתו. ונמצא כי בנ"י לבד שעבדו בפרך. לבד זה נדבק בהם רוב גשמיות מרוב עבודה. וזה טורח משא מצרים. וע"ז הושיע להם הבורא ית' בראשונה. שיוכלו לנקות את נפשותיהם להשליך מעליהם זוהמא זו שנדבק בנפשותם מרוב עבודה. ואח"כ ניצולו מגוף העבודה. ואא"ז מו"ר ז"ל ביאר סבלות שלא יסבלו הנהגות מצרים ע"ש דפח"ח. וי"ל שהכל אחד שבוודאי אם לא ה' להם שום רצון במעשי מצרים. ממילא לא ה' נדבק בנפשותם מעבודתם כלל. והכלל אם באמת לא סבלו ונמאס להם תועבות מצרים ממילא לא הוצרכו לסבול שם התדבקות חומריות המצרים והכל אחד:

שפת אמת ספר שמות - פרשת וארא - שנת [תרנ"ג]

בענין המטה יהי לתנין ובמד' שהוקשו המלכות לנחש ע"ש. ובפ' שמות השליכהו ארצה כו' וינס משה כו' אחוז בזנבו כו'. הענין הוא כי הגלות בא לברר התערובות טו"ר שנעשה ע"י החטא מעה"ד טו"ר דכ' ויגרש כו' האדם כו' להט החרב המתהפכת כו'. והוא עצמו ענין היפוך הנחש למטה ומטה לנחש. כי רצונו ית"ש ה' להיות דביקות האדם בעץ החיים. דרך התורה. ההנהגה פנימיות. ולולי החטא לא ה' כל הטבע מעכב את האדם. כמ"ש אני אמרתי אלקים אתם. וע"י החטא בעה"ד ה' העונש שלא יוכל להתקרב אל עה"ח עד שיתקן זה הדרך הטבע כמ"ש ז"ל בפסוק לשמור את דרך עה"ח. מכאן שד"א קדמה לתורה. ופרשנו כי זה נעשה אחר החטא ע"ש. ולכן הוכרחו בנ"י להיות במצרים קודם שזכו לקבל התורה והוא לתקן דרך הטבע. ובכח איש ישראל לבטל הטבע. ואז נעשה מנחש מטה. כי מטה הוא סוף הנהגתו ית' ומשם יפרד להתלבש בגשמיות ובטבע. ושם הס"א מתגבר להיות נחש. ומזה מושכין כל המלכיות שבעוה"ז. ופרעה נק' התנין הגדול. וכל זה הוא בסיבות הסתלקות הקדושה כמ"ש השליכהו ארצה כו'. אבל כשאמר לו הקב"ה שלח ידך הוא כוחו של משה